

gøre deres naturlige Synspunkter gældende uden ad Omveje, gennem Hykleri, og Arbejderne ere stedte paa samme Maade, de kunne ikke gøre deres naturlig divergerende Anskuelse og Interesser gældende. Nej, det kan ikke nytte at nægte det, vi maa se paa Samfundsforholdene, som de nu ere, nemlig at Arbejdsgivere og Arbejdere have forskellige Interesser. Jeg har det Haab, som formodentlig adskillige af og maaske alle de tilstedeværende dele med mig, at der bag disse forskellige Interesser ligger en stor Fællesinteresse, nemlig det økonomiske Livs Udvikling, som efterhaanden kommer til at udøve sin velgørende Indflydelse, saaledes at Konflikterne blive mindre skarpe, og saaledes, at de kunne se, at det er til Skade for begge Parter at gaa ind paa Konflikter paa let-sindig Maade.

Der kan ikke tænkes noget mere skadeligt for den gode og sunde Udvikling, vi efter min Mening staa i, end ad kunstig Vej at lave noget saadant som kristeligt dansk Fællesforbund og gøre det til normgivende for det økonomiske Samkvem mellem modstaaende økonomiske Interesser. Jeg tør ikke sige det samme om Tillægsordet „kristelig“, thi jeg vil erkende, at kristelige Arbejderforeninger og Arbejdsgiverforeninger har man adskillige andre Steder, og man er nødt til at anerkende dem, og skulde det vise sig, at der var Trang til noget saadant her, maatte man respektere dem. Man har i Tyskland katolske, protestantiske og reformerte Arbejderforeninger, i Nordamerika har man jødiske Arbejderforeninger af de indvandrede Russere, og det skulde ikke undre mig, om der ogsaa der var kinesiske og buddhistiske Foreninger af de Kinesere, som ere indvandrede til disse Stater. Men at det i og for sig skulde være en Lykke at bringe Elementer ind i den økonomiske Kamp, som egentlig maa siges at være den uvedkommende, at det skulde være en Lykke at splitte de store Organisationer, som med saa meget Arbejde ere byggede op i Danmark, baade paa Arbejdsgiver- og paa Arbejdersiden, det faar den ærede Ordfører ikke mig til at tro, og jeg ved heller ikke, om det virkelig er hans Mening, at det skulde være en Lykke. Jeg har den Overbevisning, at den Vej, vi ere gaaede i Danmark, har været en lykkelig Vej. Den har haft sine Ulemper, der er begaaet Daarskaber og Fejl paa begge Sider, men der er ingen Grund til at gaa haardt i Rette dermed, thi saaledes ere vi Mennesker, vi begaa

alle Fejl, men vi lære gennem Fejlene, og den Tro, at man ad kunstig Vej, navnlig ad Lovgivningens Vej, skulde kunne bøde derpaa, skulde kunne sprænge Udviklingen og skære den over, det er en Misforstaaelse, der ser den ærede Ordfører og de, der mere og mere have sluttet sig til hans Anskuelse i denne Sag, ganske fejl. Jeg siger, man kunde tænke sig Nødvendigheden af saadanne konfessionelle Foreninger, hvis nemlig de Fagforeninger, man havde, indtog et lignende konfessionelt Standpunkt, d. v. s. f. Eks. stillede sig paa et bevidst antikristeligt eller antireligiøst Standpunkt, men det er ikke Tilfældet. Selv om man vilde paastaa, hvad der ikke er rigtigt, at selve det organiserede Arbejderparti skulde have taget Standpunkt i saa Henseende, saa kan ingen, som virkelig med Omhu og Sympati følger med den Udvikling, der er foregaaet herhjemme, lade være at se, at selv om officielt Forbindelsen er opretholdt, saa er det faktisk gaaet saaledes, at det faglige og det politiske mere og mere er blevet skilt fra hinanden. Det er en Udvikling, som man kun kan gribe forstyrrende ind i ved at kræve det, som ganske simpelt ved Forholdenes naturlige Udvikling vil gaa for sig, uden at vi behøve at blande os deri. Men vi bør heller ikke blande os deri for at fremtvinge noget, vi bør hverken gøre det ene eller det andet, vi bør lade Udviklingen gaa sin Gang, saa bliver det bedst, selv om der ogsaa stadig vil være Skrøbeligheder derved.

Saa meget om den ærede Ordførers Klienter. Nu vil jeg gerne sige endnu nogle Ord om Voldgiftssagen. Om Forholdene i Danmark behøver jeg ikke at føje en Smule til, hvad jeg sagde for en Maaned siden, ikke blot fordi andre ærede Medlemmer i øvrigt fra meget forskellige Synspunkter omtrent have stillet sig paa lignende Maade som jeg; men ogsaa fordi jeg i Virkeligheden ikke har noget nyt at tilføje paa dette Punkt. Lige over for, hvad der er blevet sagt fra forskellig Side, navnlig ogsaa fra det ærede Medlem for Aalborg Amts 3die Valgkreds (J. H. Jensen), maa det understreges, at vi virkelig her i Danmark ere komne saa vidt, at hvor en Konflikt ikke drejer sig om noget saare alvorligt, der have vi tilstrækkelige Midler til at løse Konflikten ad fredelig Vej, og hvor det drejer sig om noget meget alvorligt, vilde en Lovgivning om tvungen Voldgift ikke hjælpe det allerfjerneste. Den særlige Anledning til, at